



**ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i Türkçe Formunun Uyarlanması:
Yapı Geçerli i ve Güvenirlik alı ması***

Ya mur AMANVERMEZ¹

Serkan DEN ZL²

Geli Tarihi: 27.11.2015

Kabul Tarihi: 10.05.2016

Öz

Bu ara tırmanın amacı ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i'ni Türkçe'ye uyarlamak ve bu ölçe in psikometrik özelliklerini incelemektir. Çalı ma grubunu 157 (% 62.3) kadın, 95 (% 37.7) erkek olmak üzere 22 farklı meslekten toplam 252 katılımcı olu turmu tur. Katılımcıların ya ları 22 ile 65 arasında de i mektedir ve katılımcıların ya ortalaması 37.32'dir. ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i'nin i -aile çatı masını yönetme öz-yeterli i ile aile-i çatı masını yönetme öz-yeterli inden olu an iki faktörlü yapısını Türkçe uyarlamasında do rulamak amacıyla veriler üzerinde Do rulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmi tir. DFA sonucu, ölçe in iki faktörlü yapısını açıklayan ölçme modeli için iyi düzeyde bir uyuma i aret etmi tir ($\chi^2= 50.58$, $sd=19$, $p<.01$, $GFI= .95$, $AGFI= .91$, $CFI= .99$, $SRMR= .026$, $RMSEA= .081$). Ölçe in iç tutarlı nın hesaplanmasında Cronbach Alpha katsayısı; yapısal güvenirli ini kanıtlamak için Mc Donald's Omega katsayıları hesaplanmı tur. Cronbach Apha katsayıları, ölçe in toplam puanı için .95; i -aile çatı masını yönetme öz-yeterli i boyutu için .94; aile-i çatı masını yönetme öz-yeterli i alt boyutu için .94 olarak hesaplanmı tur. Mc Donald's Omega () katsayıları ise toplam ölçek için .96, i -aile çatı masını yönetme öz-yeterli i için .94, aile-i çatı masını yönetme öz-yeterli i için .93 olarak bulunmu tur. Sonuç olarak, ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i'nin Türkçe formunun yapı geçerli i ve güvenirlik de erleri açısından yeterli psikometrik özelliklere sahip oldu u görülmü tür.

Anahtar Kelimeler: -aile çatı ması, aile-i çatı ması, öz-yeterlik, ölçek uyarlama

* Bu alı ma 13. Ulusal Psikolojik Danı ma ve Rehberlik Kongresi'nde bildiri olarak sunulmu tur.

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, E itim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danı manlık ABD. e-posta: yagmurya@yildiz.edu.tr

² Ege Üniversitesi, E itim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danı manlık ABD. e-posta: serkandenizli@hotmail.com



Turkish Form of the Self-Efficacy for Managing Work-Family Conflict Scale: Construct Validity and Reliability

Submitted by 27.11.2015

Accepted by 10.05.2016

Abstract

This study aimed to conduct the adaptation study of Turkish form of the Self-Efficacy for Managing Work-Family Conflict Scale (SE-WFC) and examine its psychometric properties. Turkish version of the SE-WFC was administered to 252 participants including 157 (62.3%) female and 95 (37.7%) male. Ages of the participants were ranging from 22 to 65 and the mean was 37.32. Participants represented 22 different vocations. Confirmatory factor analysis (CFA) was conducted on the Turkish form of the SE-WFC to confirm a two-factor- structure including self-efficacy for “managing work-family conflict and “managing family-work conflict”. CFA of Turkish form of the SE-WFC indicated a good fit for the measurement model with the two-factor structure ($\chi^2 = 50.58$, $sd = 19$, $p < .01$, $GFI = .95$, $AGFI = .91$, $CFI = .99$, $SRMR = .026$, $RMSEA = .081$). Internal consistency was examined with Cronbach’s alpha coefficients and composite reliability was assessed with Mc Donald’s Omega coefficients. Cronbach’s alpha coefficients were .95 for the total scale, .94 for the self-efficacy for managing work-family conflict and .94 for the self-efficacy for managing family-work conflict subscales. Additionally, Mc Donald’s Omega () coefficients were .96 for the total scale, .94 for the self-efficacy for managing work-family conflict, .93 for the self-efficacy for managing family-work conflict subscales. In conclusion, Turkish form of the Self-Efficacy for Managing Work-Family Conflict presented sufficient evidence for psychometric properties regarding construct validity and reliability.

Keywords: Work-family conflict, family-work conflict, self-efficacy, scale adaptation

Giri

ve aile insanların özellikle yeti kinlik döneminde hayat doyumlarından, öznel iyi olu una kadar pek çok konuda etkili olan temel iki kavramdır (Netemeyer, Boles ve McMurrian, 1996). Nitekim pek çok ki ilik kuramcısı da bunu belirtmi tir. Örne in Freud, insanların mutlu unun sevebilme ve çalı abilme kapasitesi ile ili kili oldu unu savunmu tur. Adler ise benzer olarak sevgiyi ve çalı mayı her insanın hayat görevi olarak görmü tür (Murdock, 2009).

Pek çok ki i için i ve aile hayatını dengede tutabilmek, bu alanlarda sahip olunan farklı sorumlulukların birbirini etkilemesini önlemek ve i rolleri ile aile rollerini birbirinden ayırmak neredeyse imkânsızdır (van Steenbergen, Kluwer ve Karney, 2014). Bu roller arasındaki olası bir çatı mayı düzenleyebilmek ve dengeyi sa layabilmek zaman zaman zorlayıcı olabilmektedir (Bellavia ve Frone, 2005; Saginak ve Saginak, 2005). American Psychological Association'ın (APA) 2007'de yayınladı ı bir rapora göre ev ve aile ile ilgili sorumlulukların i i olumsuz yönde etkilemesinden dolayı stres ya ayanların oranı %52'dir. le ilgili sorumlulukların aile sorumluluklarını aksatmasından dolayı stres ya ayanların oranı ise %43 olarak ortaya konulmu tur. Ba ka bir ara tırmaya göre, kadınlar ve erkekler i lerinin ve i dı ndaki hayatlarının birbirini yüksek düzeyde etkiledi ini belirtmi lerdir. Bu oranın hem kadınlar hem de erkekler için %70'in üstüne çıkabildi i sonucuna ula ılmı tur (Schieman, Milkie ve Glavin, 2009).

ve aile rollerinin çatı ması son yıllarda hem kadınlar hem de erkekler arasında yaygınla mı tur. hayatına katılımları artan kadınların i ile ilgili sorumlulukları ve rolleri artarken, ev ve aile ile ilgili konularda kendisinden beklenen geleneksel rollerin aynı kalması, bu çatı mayı daha yo un bir hale getirmi tir (Arslan, 2012). Öte yandan geleneksel babalık rollerinin de i mesi, erkeklerin aileye daha çok katılımını sa lamaya ba lamı , bu durum erkeklerin çocuklarıyla duygusal anlamda daha fazla ilgilenmesine, daha çok zaman geçirmesine, onlarla daha fazla ba kurmasına ve sonuç olarak ev ve ailedeki rol ve sorumlulukların artmasına yol açmı tır (Kuzucu, 2011; Zeybeko lu, 2013). Erkeklerin ailedeki rollerinin, kadınların ise i teki rollerinin artması sonucunda, bireylerin aile ve i alanları arasında ya adı ı çatı ma sadece kadınların ya adı ı bir sorun olmaktan çıkmı ve çalı an ebeveynler için oldukça yaygın ve ortak bir problem haline gelmi tir (Goldin ve Katz, 2000; Grönlund, 2007).

Aile ve i çatı ması, bazı yönleriyle birbiriyle uyumlu olmayan aile ve i alanlarındaki roller arasında ya anan anla mazlıklar olarak tanımlanmı tır (Cinamon ve Rich, 2002). Bu

anlamda, özellikle son yıllarda i -aile çatı ması ve aile-i çatı ması literatürde farklı iki kavram olarak tanımlanmıştır (Hennessy ve Lent, 2008). -aile çatı ması, i ile ilgili sorumluluk ve beklentilerin, aile ile ilgili sorumlulukları engelledi inde ortaya çıkan durumdur. Aile-i çatı ması ise aile ve ev ile ilgili sorumluluk ve beklentilerin, i ile ilgili sorumlulukları engellemesi durumunu tanımlamaktadır (Netemeyer ve di ., 1996).

Yapılan alı malar incelendi inde i -aile çatı ması ile dü ük öznel iyilik hali (Matthews, Wayne, ve Ford, 2014), tükenmişlik (Bacharach, Bamberger ve Conley, 1991), i doyumunu (Grandey, Cordeiro ve Crouter, 2005) uyku problemleri (Crain ve di ., 2014) arasında ili ki bulundu u görülmektedir. ve aile çatı ması ile ilgili çalı malar genellikle bu çatı manın hangi de i kenleri yordadı na ve çatı manın sonuçlarına odaklanmıştır. -aile çatı masının sonuçları üç ana başlık altında incelenebilir: 1) le ilgili sonuçlar, 2) aile ile ilgili sonuçlar, 3) hayat doyumunu ile ilgili sonuçlardır (Amstad, Meier, Fasel, Elfering ve Semmer, 2011). Öte yandan etkileri bu derece geni ve yo un olabilecek bir konu olan i -aile çatı masını belirleyen de i kenlerin incelendi i çalı maların yetersiz olması dikkat çekmektedir. Bu de i kenin yordayıcılarının neler oldu unu inceleyen sınırlı sayıdaki ara tırma da genellikle bireylerin psikolojik özelliklerinden çok çalı ma saatlerinin ne kadar oldu u (Ilies ve di ., 2007), çalı ma saatlerinin ne kadar esnek oldu u (Bernas ve Major, 2000; Carlson ve Kacmar, 2000), aile içerisindeki aktivitelere ayrılan süre (Grzywacz ve Marks, 2000), ailedeki çocuk sayısı ve bu çocukların ya ları (Michel, Kotrba, Mitchelson, Clark ve Baltes, 2011) gibi demografik özellikler ile yürütülmü tür.

Oysa ki inin kendisi ile ilgili de erlendirmeleri de i ve aile çatı masını ele almada ve bu çatı manın olası olumsuz etkilerini azaltma konusunda önemlidir (Boyar ve Mosley, 2007).

ve aile çatı masını etkiledi i dü ünülen önemli bir de i ken, ki inin i -aile çatı masını yönetebilmek üzere sahip oldu u öz-yeterlik düzeyleridir (Hennessy ve Lent, 2008). Sosyal-bili sel kuramın bir kavramı olan öz-yeterlik, Bandura (1977) tarafından ortaya atılmış ve bir ki inin bir i yapabilmesinde, ki inin bu i i yapabilecek yetene inin varlığı na dair olan inançları olarak tanımlanmıştır. Buna paralel olarak, i ve aile çatı masını yönetme öz-yeterli i ise bir ki inin i inin ve ailesinin gerektirdi i rol çatı masını düzenleyebilece ine dair sahip oldu u inançlardır (Hennessy ve Lent, 2008).

Öz-yeterlik, kariyer ve aile ya amına ili kin farklı çalı malarda farklı de i kenlerle incelenmiştir (Bannister, 2001). Ancak bu konuda yapılan çalı malar aile ve i ya antısına ili kin öz-yeterlili i ayrı ayrı de erlendirmekte, roller arası çatı mayı bütünsel olarak ele

almamaktadır (Hennessy ve Lent, 2008). ve ailedeki rollerin birbiri üzerindeki etkilerinin oldukça fazla olması sebebiyle, bütünle tirilmi bir ekilde bu kavramı incelemek gerekmektedir. Yapılan literatür taramasında, ara tırmanın yürütüldü ü dönemde Türkiye’de i ve aile çatı ması ve öz-yeterlili e dair ara tırmalarda kullanılacak bir ölçme aracına rastlanmamı tır. Bu kapsamda, Cinamon (2003; akt. Hennessy, 2005; Cinamon, 2006) tarafından geli tirilen, Hennessy (2005) tarafından ngilizce uyarlaması yapılan ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i’ni Türkçe’ye uyarlamak ve Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalı malarını yapmak bu çalı manın amacını olu turmaktadır.

Yöntem

Çalı ma Grubu

ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i Türkçe formunun uyarlama çalı ması için çalı an bireyler evreninden, ula ılabilir (convenient sampling) örnekleme yöntemiyle 255 ki iye ula ılmı tır. Verileri hatalı dolduran üç ki i çalı ma grubundan çıkarılmı tır ve çalı ma grubu 252 ki iden olu mu tur. Katılımcıların 157’si (% 62.3) kadın, 95’i (% 37.7) erkektir. Katılımcıların ya ları 22 ile 65 arasında de imektedir ve ya ortalaması 37.32 olarak hesaplanmı tır. Katılımcıların 206’sı (% 81.7) evli; 35’i (% 13.9) bekar; 10’u (% 4) bo anmı ; 1’i (% 0.4) e ini kaybetmi oldu unu belirtmi tir. Katılımcıların 73’ü (% 29) ö retmen, 59’u (% 23.4) akademisyen, 36’sı (% 14,3) memur, 10’u (% 4) psikolojik danı man, 8’i (% 3.2) veteriner, 8’i mühendis (% 3.2) 7’si % 2.8) i i, 6’sı (% 2.4) hem ire, 5’i (% 2) oför, 4’ü (% 1.6) tekniker, 3’ü (% 1.2) psikolog, 3’ü (% 1.2) satı -pazarlamacı, 3’ü (% 1.2) di hekim, 3’ü (% 1.2) okul müdürü, 2’si (% 0.8) okutman, 2’si (% 0.8) güvenlik görevlisi, 2’si (% 0.8) grafiker, 2’si (% 0.8) yazar, 1’i (% 0.4) elektrikçi, 1’i (% 0.4) kuaför, 1’i (% 0.4) hekim, 1’i (% 0.4) i letmeci, 1’i (% 0.4) avukat, 1’i (% 0.4) gazeteci, 1’i (% 0.4) turizmci, 1’i (% 0.4) bölge müdürü oldu unu belirtmi tir. Katılımcıların 2’si (% 0.8) u anda bir i te çalı madı mı belirtmi tir. 6’sı (% 2.4) ise i leriyle ilgili herhangi bir bilgilendirmede bulunmamı tır.

Veri Toplama Araçları

ve Aile atı ması Öz-Yeterli i: Ölçe in orijinal formu branice olup (Cinamon, 2003; akt. Hennessy) 10 madde ve iki alt boyuttan olu maktadır. Ölçe in alt boyutları “ -Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i” ve “Aile- atı masını Yönetme Öz-Yeterli i” olarak belirlenmi tir. Ölçe in alt boyutlarından “ -Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i” i kaynaklı güçlüklerin aile ya amını zora soktu u durumlarda ya anan çatı maları yönetme öz-yeterli ine; “Aile- atı masını Yönetme Öz-Yeterli i” ise aileden kaynaklı güçlüklerin i e yansıması sonucu ortaya çıkan çatı mayı yönetme öz-yeterli ine dair puanlar vermektedir. Alt

ölçek puanlarının yüksekli i ilgili alt ölçe in niteledi i öz-yeterli in de yüksek oldu una i aret etmektedir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksekli i ise i ve aile çatı masını yönetmede algılanan genel öz-yeterli in yüksek oldu una i aret etmektedir. Ölçe in orijinal formunun iç tutarlık katsayıları -Aile Çatı masını Yönetme Öz-Yeterli i için .83, Aile- Çatı masını Yönetme Öz-Yeterli i için .84 olarak bulunmu tur (Cinamon, 2003; akt. Hennessy, 2005).

Ölçe in ngilizce'ye uyarlanması ise Hennessy (2005) tarafından yapılmı tur. Yapılan alı mada ölçe in branice olan 10 maddelik formundaki iki maddenin ilgili faktörlere yük vermedi i görülmü ve 8 maddenin ise orijinalindeki ekliyle çalı tı ı görülmü tür. Ölçe in 8 maddelik ngilizce formunun iç tutarlılık katsayısı toplam ölçek puanları için .93; i -aile çatı masını yönetme öz-yeterli i alt boyutu için .90 ve aile-i çatı masını yönetme öz-yeterli ini alt boyutu için .89 olarak hesaplanmı tur. Ayrıca ölçe in ngilizce formunun iç tutarlılık katsayısı test-tekrar test yöntemi kullanılarak da hesaplanmı tur. Buna göre ölçe in toplam puanı için yapılan analizde uygulanan testler arasındaki korelasyon .62 olarak bulunmu tur. -aile çatı masını yönetme öz-yeterlili i alt boyutunda korelasyon .66, aile-i çatı masını yönetme öz-yeterli i alt boyutunda ise .60 olarak hesaplanmı tur.

Ki isel Bilgi Formu: Ara tırmacılar tarafından geli tirilmi ki isel bilgi formu, örnekleme betimlemek amacıyla olu turulmu tur. Ki isel bilgi formu, cinsiyet, ya , meslek gibi soruları içermektedir.

lem

Ölçe in kullanımı için yazarından gerekli izin e-posta yolu ile alındıktan sonra ve Aile Çatı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i'nin ngilizce formu üzerinden dil çevirisi çalı ması yapılmı tur. Bu çeviri çalı masında ngilizce formdan çıkarılması önerilen 2 madde ölçekte tutulmu ve 10 maddelik formun uyarlanması hedeflenmi tir. İlk adımda ölçek ba ımsız ekilde yazarlar tarafından Türkçe'ye çevrilmi , daha sonra uyumsuzluklar tartı ılarak bir taslak çeviri olu turulmu tur. Olu turulan Türkçe formun dil çevirisinin uygunlu unu saptamak için taslak form psikolojik danı ma ve rehberlik alanında doktora derecesine sahip ve ngilizce'ye hâkim 7 uzmana gönderilmi ve alınan geri bildirimler do rultusunda gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra uygulamaya geçilmi tir.

Ara tırmacılar tarafından do rudan ula ılan 128 ki iye ki isel bilgi formu ile ve Aile Çatı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i basılı form aracılı ıyla uygulanmı tur. 127 ki iye ise internet üzerinden çevrimiçi form olarak uygulanmı ve toplam 255 ki iye ula ılmı tur. Eksik ve hatalı doldurulan ölçekler veri setinden çıkarılmı ve veri seti 252 ki iden olu turulmu tur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizine geçilmeden önce verilerin dağılımını kontrol edilmiş, basıklık ve çarpıklık değerlerinde +1 ve -1' i aşan değere rastlanmamış ve örneklem büyüklüğü de göz önüne alındığında bu değerlerin normal dağılıma idare ettiği varsayımına dayanarak analizlere devam edilmiştir (Aron, Coups ve Aron, 2013).

ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i'nin iki faktörlü yapısını Türkçe uyarlamasında doğrulamak amacıyla veriler üzerinde Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA, araştırmacının ölçme modelinde, modelde yer alan boyutları geçmi kuram ve kanıtlara dayalı olarak belirlediği ve bu modeli test ettiği bir yapısal eşitlik modellemesi yöntemidir (Brown, 2015). Bu çalışmada da uyarlanan ölçeğin faktör yapısı kuramsal açıdan, orijinal form (Cinamon, 2003; akt. Hennessy, 2005) ve İngilizce formun (Hennessy, 2005) psikometrik özellikleri ile belirli olduğundan faktör yapısını ortaya koymak için DFA uygun görülmüştür. Ayrıca ölçeğin iç tutarlılığının hesaplanmasında Cronbach's Alpha ve yapısal güvenilirliğini kanıtlamak için McDonald's Omega katsayıları hesaplanmıştır.

Bulgular

Doğrulayıcı faktör analizinde i ve aile çatı ması ölçeğinin -Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i ve Aile- atı masını Yönetme Öz-Yeterli i boyutlarından oluşan iki alt boyutlu yapısı doğrulanmaya çalışılmıştır. Ölçeğin İngilizce formunun faktör yapısı incelendiğinde, orijinali branice olan ölçeğin İngilizce formunda açıklayıcı faktör analizinde 2. ve 5. maddelerin her iki faktöre de yük verdiği, ölçekten çıkarılmasının önerildiği ancak branice form puanları ile İngilizce formun puanlarını karşılaştırabilmek için ölçekte tutulduğu rapor edilmiştir (Hennessy, 2005). Ölçek üzerinde öncelikle 10 madde üzerinden DFA uygulanmış ancak model yeterli uyum gösterememiştir. 10 maddelik form üzerinden yapılan analiz sonucunda Ki-Kare değeri= 227.55, sd= 33, $p < .01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ki-Kare ile serbestlik derecesi oranına bakıldığında, 3'ten küçük bir değere sahip olmadığı ve dolayısıyla bu değerlerin iyi bir uyum değerine idare etmediği görülmüştür (Hooper, Coughlan ve Mullen, 2008; Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). 10 maddelik form üzerinden yapılan analizlerin uyum değerlerine bakıldığında ise, GFI değeri .85, AGFI değeri .74, CFI değeri .96, SRMR değeri .055 ve RMSEA değeri .015 olarak bulunmuştur. Bu değerler incelendiğinde GFI, AGFI, CFI, SRMR ve RMSEA değerlerinin iyi düzeyde bir uyum göstermediği ortaya konulmuştur (Hooper ve diğ., 2008; Schermelleh-Engel & diğ., 2003). İngilizce formda çıkarılması önerilen; bu çalışmada da yüksek hata varyansı üreten ve her iki faktöre yük veren 2. ve 5. maddeler ölçekten çıkarılarak kalan 8 madde üzerinden iki faktörlü

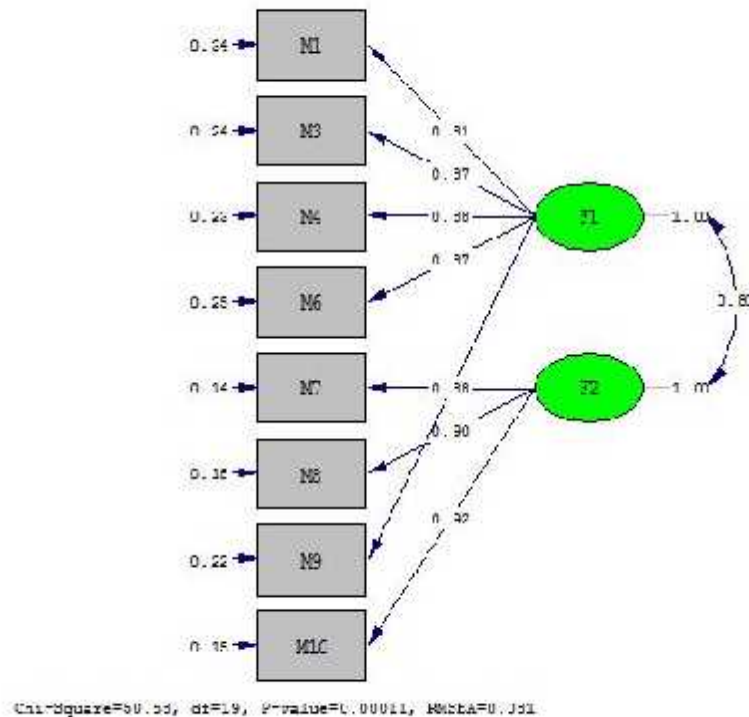
bir yapıyı do rulamak üzere bir kez daha DFA uygulanmı tır. Maddelerin faktör yüklerinin .81 ile .93 arasında de i ti i görülmü tür (Tablo 1). Ayrıca -Aile atı masını Yönetme Öz-yeterli i alt ölçe i ile Aile- atı masını Yönetme Öz-yeterli i alt ölçe inin korelasyonu .80 olarak hesaplanmı tır. Ölçe in ngilizce formu için yapılan çalı mada ise iki alt ölçek arasındaki korelasyon .63 olarak bulunmu tur (Hennessy, 2005).

Tablo 1. -Aile atı ması Özyeterli i Ölçe i'nin Madde Toplam Korelasyonları ve Faktör Yükleri

Madde	Faktör Yük De erleri	Madde Toplam Korelasyonu
1 inizle ilgili sorumluluklarınızı, ailenizle ilgili sorumluluklarınızla karı tırmadan yerine getirebilme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?	.81	.77
3 hayatının aile hayatını aksattı ı durumları idare edebilme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?	.87	.81
4 inizde yorucu ve zorlu bir dönemden geçmenize ra men aile sorumluluklarınızı yerine getirebilme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?	.88	.80
6 teki uzun ve yo un bir günün ardından ailedeki rolünüzü etkili bir ekilde yerine getirebilme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?	.87	.81
7 Aile sorumlulukları sebebiyle yo un baskı altında oldu unuzda bile kendinizi i inize verebilme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?	.88	.78
8 Ailenizdeki birçok zorlu a ra men i inizdeki rolünüzü yerine getirebilme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?	.90	.82
9 le ilgili sorumluluklarınız sebebiyle yo un baskı altında oldu unuzda bile aile rolünüze kendinizi adamak konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?	.88	.84
10 Ailenizdeki meseleler yıpratıcı olsa bile i teki görevlerinize odaklanabilme ve kendinizi verebilme konusunda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?	.92	.80

Söz konusu bu ölçme modeli için Ki-Kare de eri= 50.58, sd= 19, p< .01 düzeyinde anlamlı bulunmu tur. Ki-Kare ile serbestlik derecesi oranına bakıldı nda, 3'ten küçük bir de ere sahip oldu u ve bu de erin iyi bir uyum de erine i aret etti i görülmü tür (Hooper,

Coughlan ve Mullen, 2008; Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). Söz konusu ölçme modelinin uyum de erlerine bakıldı nda, GFI de eri .95, AGFI de eri .91, CFI de eri .99, SRMR de eri .026 ve RMSEA de eri .081 olarak bulunmu tur. Bu de erler incelendi inde GFI, AGFI, CFI, SRMR ve RMSEA de erlerinin iyi düzeyde bir uyuma i aret etti i bulunmu tur (Hooper ve di ., 2008; Schermelleh-Engel & di ., 2003). Ayrıca maddelerin t de erlerine bakıldı nda, istatistiksel olarak anlamsız bir de ere rastlanmamı tur. Söz konusu ölçme modeline ili kin Path diyagramı ekil 1’de görölmektedir.



ekil 1. ve Aile Çatı masını Yönetme Öz-yeterli i Ölçe i Path Diyagramı

Ölçe in güvenirli i, iç tutarlılık ve yapısal güvenirlik hesaplamaları ile de erlendirilmi tir. ve Aile Çatı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i Türkçe formunun Cronbach Alpha katsayısı .95 olarak bulunurken, madde toplam test korelasyonlarının .77 ile .84 arasında de i ti i görölmü tür (Tablo 1). Ölçe in -Aile Çatı masını Yönetme Öz-Yeterli i alt boyutu için Cronbach Alpha de eri .94 olarak bulunmu tur, madde toplam test korelasyonları ise .78 ile .85 arasında de i mi tir. Aile- Çatı masını Yönetme Öz-Yeterli i alt boyutunun iç tutarlılık katsayısı .94 olarak hesaplanmı ve madde toplam test korelasyonlarının .86 ile .89 arasında de erler aldı ı bulunmu tur. Ölçe in güvenirli iyle ilgili

do rulayıcı faktör analizi sonuçları üzerinden hesaplanması önerilen ve yapısal güvenilirlik olarak adlandırılan “Mc Donald’s Omega ()” (Nunnally & Berstein, 1994) katsayıları -Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i alt boyutu için .94; Aile- atı masını Yönetme Öz-Yeterli i alt boyutu için .93 ve toplam ölçek için .96 olarak bulunmu tur.

Tartı ma

Bu alı mada ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i’nin Türkçe’ye uyarlanması ve geçerlik ve güvenilirlik çalı malarının yapılması amaçlanmı tır. Ölçe in geçerlik çalı ması için do rulayıcı faktör analizi yapılmı tır. DFA sonuçlarının ortaya koydu u üzere 10 maddelik Türkçe formda 2. ve 5. maddeler her iki alt boyuta da yük verdi i için soru formundan çıkarılmı ve sekiz maddelik soru formu üzerinden do rulayıcı faktör analizi yeniden yapılmı tır. Do rulayıcı faktör analizi sonucunda ölçe in Türkçe formunun, ngilizce formunda oldu u gibi iki faktörlü yapısının do rulandı ı görülmü tür. Do rulayıcı Faktör Analizi’nde modelin uyum yeterli ini belirlemek üzere kullanılan uyum indekslerinin kabul edilebilir uyum de erleri oldu u görülmü tür.

Ölçe in madde analizi için sekiz maddelik ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i kullanılmı tır. Buna göre maddelerin faktör yüklerinin .81 ile .93 arasında de er aldı ı görülmü tür. Ayrıca -Aile atı masını Yönetme Öz-yeterli i alt ölçe i ile Aile- atı masını Yönetme Öz-yeterli i alt ölçe inin .80 gibi bir yüksek korelasyon gösterdi i bulunmu tur. Bu sonuç, iki alt ölçek arasındaki korelasyonun .63 çıktı ı orijinal form (Hennessy, 2005) ile tutarlıdır. ki alt ölçek arasındaki bu nispeten yüksek korelasyon “i in aile ya amında yarattı ı çatı ma” ve “aile ya amının i te yarattı ı çatı ma gibi” birbirinden ayrılması oldukça zor olan, kar ılıklı etkile en, aynı zamanda farklı de i kenlerle ili ki göstererek farklılıklar da sergileyen bu iki alanı birbirinden ayırarak ölçmenin zor olması ile açıklanmı tır (Cinamon, 2006). Bir di er görü e göre i -aile çatı ması ile aile-i çatı ması arasında yüksek korelasyon olması, bu iki faktörün aynı yapılar oldu u anlamına gelmedi ini ortaya koymaktadır. -aile çatı masında a ılıklı olarak i ile ilgili faktörlerin daha belirleyici oldu u savunulurken, aile-i çatı masının belirleyicilerinde i ile ilgili olmayan de i kenlerin daha etkili oldu undan söz edilmektedir (Mesmer-Magnus ve Viswesvaran, 2005). Bu nedenle bu çalı mada i -aile çatı masını yönetme öz-yeterli i ile aile-i çatı masını yönetme öz-yeterli i faktörleri birbiriyle yüksek düzeyde korelasyon gösterse de tek bir boyut olarak de erlendirilmemi tir. Sonuç olarak yapılan analizler sonucunda, ve Aile atı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i’nin Türkçe formunun yapı geçerli i ve güvenilirlik de erleri açısından yeterli psikometrik özelliklere sahip oldu u görülmü tür. ve aile çatı masının i

ile ilgili sorunlara, aile ile ilgili sorunlara ve bireyin genel ruhsal sa lı nı bozucu etkilere yol açabilece ine dair ara tırma bulguları dikkat çekicidir (Amstad, Meier, Fasel, Elfering ve Semmer, 2011). Ayrıca günümüzde çalı an ebeveynler için oldukça yaygın ve ortak bir problem haline gelen (Goldin ve Katz 2000; Grönlund, 2007) i ve aile çatı masının dolaylı olarak çocukların ruh sa lı nda da bozucu etkileri olabilece i dü ünülebilir. Bu do rultuda i ve aile çatı masının belirleyicileri ve sonuçları ile ilgili yapılacak çalı maların artırılması i ve aile çatı ması ya ayan ki ilere yönelik oldu u kadar bu çatı maları ya ayan ki ilerin yakınları için de oldukça önemlidir. Hem kuramsal hem de uygulamaya dönük olarak i -aile çatı masını yönetme öz-yeterli i ile aile-i çatı masını yönetme öz-yeterli inin birbiriyle ili kisinin incelenmesi ve bu konularda bilimsel çalı maların yürütülmesinin gerekli oldu u söylenebilir.

Ayrıca sosyal-bili sel kuramın önemli kavramlarından birisi olan öz-yeterlikle ilgili çok çe itli alanlarda çalı malar yürütülmü olsa da i ve ailedeki rolleri ve sorumlulukları yönetmeye yönelik inançlarla ilgili çalı maların yeterli düzeyde olmaması bu alandaki bir bo luk olarak de erlendirilebilir. Çoklu rolleri yönetebilme ve ya anabilecek olası çatı maları önlemede öz-yeterli i arttırmaya yönelik uygulanacak müdahalelerin etkisini incelemek önerilebilir. Ya anan rol çatı masını düzenlemede önemli bir faktör olarak görülen öz-yeterli in etkilerinin belirlenmesine yönelik yapılacak çalı malarda, bu konuda bir ihtiyaç belirlenmesi halinde çalı an ki ilere ve özellikle de çalı an ebeveynlere yönelik hazırlanacak psiko-e itim programları gibi çalı malara, öz-yeterlik konusunun da eklenmesi gündeme gelebilir. Bu kapsamda, psikolojik danı manlık ve rehberlik alanının alt uzmanlık alanları olan ba ta kariyer danı manlı ı ve aile danı manlı ndaki uygulama ve ara tırmalarda ve Aile Çatı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i kullanılabilir. ve aile çatı ması konusunda yapılmı ara tırmaların gerek uluslararası literatürdeki sınırlılı ı, gerekse Türkiye'deki örneklemi içeren ara tırmalara rastlanmamı olması ve bu alandaki çalı maların yaygın etkisinin geni olaca ı göz önüne alındı nda, ve Aile Çatı masını Yönetme Öz-Yeterli i Ölçe i'nin Türkiye'de bu konuda yürütülecek ara tırmalara hız kazandırması beklenmektedir.

Kaynakça

- American Psychological Association. (2007). *Stress in America*. www.apa.org/pubs/info/reports/2007-stress.doc adresinden elde edildi.
- Amstad, F. T., Meier, L. L., Fasel, U., Elfering, A., ve Semmer, N. K. (2011). A meta-analysis of work–family conflict and various outcomes with a special emphasis on cross-domain versus matching-domain relations. *Journal of occupational health psychology*, 16(2), 151, 169.
- Aron, A., Coups E. J. ve Aron, E.N. (2013). *Statistics for psychology*. (6. baskı). New Jersey: Pearson Education.
- Arslan, M. (2012). -aile ve aile-i atı malarının kadın alı anların i doyumları üzerindeki etkisi. *Birey ve Toplum Dergisi*, 2(3), 99-113.
- Bacharach, S. B., Bamberger, P., ve Conley, S. (1991). Work-home conflict among nurses and engineers: Mediating the impact of role stress on burnout and satisfaction at work. *Journal of Organizational Behavior*, 12(1), 39-53.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. Macmillan.
- Bannister, T.M (2001). *The relationship of self-efficacy to time spent on domestic and paid work and family/career identity*. (Yayınlanmamı doktora tezi). Columbia University.
- Bellavia, G. M., ve Frone, M. R. (2005). Work-family conflict. İçinde J. Barlin, E. Kevin ve M. Frone (Eds.), *Handbook of work stress* (ss.113-147). California: Sage Publications.
- Bernas, K. H., ve Major, D. A. (2000). Contributors to stress resistance: Testing a model of women’s work-family conflict. *Psychology of Women Quarterly*, 24(2), 170-178.
- Boyar, S. L., ve Mosley, D. C. (2007). The relationship between core self-evaluations and work and family satisfaction: The mediating role of work–family conflict and facilitation. *Journal of Vocational Behavior*, 71(2), 265-281.
- Brown, T. A. (2015). *Confirmatory factor analysis for applied research*. (2. Baskı). New York: Guilford Press.
- Carlson, D. S., ve Kacmar, K. M. (2000). Work–family conflict in the organization: Do life role values make a difference? *Journal of Management*, 26(5), 1031-1054.
- Cinamon, R. G. (2006). Anticipated work-family conflict: Effects of gender, self-efficacy, and family background. *The Career Development Quarterly*, 54(3), 202,215.
- Cinamon, R. G., ve Rich, Y. (2002). Profiles of attribution of importance to life roles and their implications for the work–family conflict. *Journal of Counseling Psychology*, 49(2), 212.

- Crain, T. L., Hammer, L. B., Bodner, T., Kossek, E. E., Moen, P., Lilienthal, R., ve Buxton, O. M. (2014). Work–family conflict, family-supportive supervisor behaviors (FSSB), and sleep outcomes. *Journal of occupational health psychology, 19*(2), 155-167.
- Goldin, C., ve Katz, L. F. (2000). Career and marriage in the age of the pill. *American Economic Review, 461-465*.
- Grandey, A., Cordeiro, B., ve Crouter, A. (2005). A longitudinal and multi-source test of the work–family conflict and job satisfaction relationship. *Journal of occupational and Organizational Psychology, 78*(3), 305-323.
- Grönlund, A. (2007). More control, less conflict? Job demand–control, gender and work–family conflict. *Gender, Work & Organization, 14*(5), 476-497.
- Grzywacz, J. G., ve Marks, N. F. (2000). Reconceptualizing the work–family interface: An ecological perspective on the correlates of positive and negative spillover between work and family. *Journal of occupational health psychology, 5*(1), 111-126.
- Hennessy, K. (2005). *Work-family conflict self-efficacy: A scale validation study*. (Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi). University of Maryland, Maryland.
- Hennessy, K. D., ve Lent, R. W. (2008). Self-efficacy for managing work–family conflict: Validating the English language version of a Hebrew scale. *Journal of Career Assessment, 16*(3), 370-383.
- Hooper, D., Coughlan, J. ve Mullen, M.(2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods, 6*(1), 53-60.
- Ilies, R., Schwind, K. M., Wagner, D. T., Johnson, M. D., DeRue, D. S., ve Ilgen, D. R. (2007). When can employees have a family life? The effects of daily workload and affect on work-family conflict and social behaviors at home. *Journal of Applied Psychology, 92*(5), 1368-1379.
- Kuzucu, Y. (2011). De i en babalık rolü ve ocuk geli imine Etkisi. *Turkish Psychological Counseling & Guidance Journal, 4*(35), 79-91.
- Matthews, R. A., Wayne, J. H., ve Ford, M. T. (2014). A work–family conflict/subjective well-being process model: A test of competing theories of longitudinal effects. *Journal of Applied Psychology, 99*(6), 1173-1187.
- Mesmer-Magnus, J. R., ve Viswesvaran, C. (2005). Convergence between measures of work-to-family and family-to-work conflict: A meta-analytic examination. *Journal of Vocational Behavior, 67*(2), 215-232.

- Michel, J. S., Kotrba, L. M., Mitchelson, J. K., Clark, M. A., ve Baltes, B. B. (2011). Antecedents of work–family conflict: A meta-analytic review. *Journal of Organizational Behavior*, 32(5), 689-725.
- Murdock, N. (2004). *Theories of counseling and psychotherapy: A case approach*. Upper Saddle River, N.J.: Merrill/Prentice Hall.
- Netemeyer, R. G., Boles, J. S., ve McMurrin, R. (1996). Development and validation of work–family conflict and family–work conflict scales. *Journal of applied psychology*, 81(4), 400-410.
- Nunnally, J. C. ve Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (5. Baskı). New York: McGraw-Hill.
- Saginak, K. A., ve Saginak, M. A. (2005). Balancing work and family: Equity, gender, and marital satisfaction. *The Family Journal*, 13(2), 162-166.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., ve Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Test of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research*, 8, 23-74.
- van Steenbergen, E. F., Kluwer, E. S., ve Karney, B. R. (2014). Work–family enrichment, work–family conflict, and marital satisfaction: A dyadic analysis. *Journal of occupational health psychology*, 19(2), 182-194
- Schieman, S., Milkie, M. A., ve Glavin, P. (2009). When work interferes with life: Work–nonwork interference and the influence of work-related demands and resources. *American Sociological Review*, 74(6), 966-988.
- Zeybeko lu, Ö. (2013). Günümüzde erkeklerin gözünden babalık ve aile. *Mediterranean Journal of Humanities*, 3 (2), 297-328.

Extended Abstract

Recently, social changes have affected family structure and roles of the women and men in the family. Prevalence of the dual-career couples has been gradually increasing. Spouses or couples have been sharing responsibilities for dealing with daily issues of the family and home, or working and taking care of the family financially rather than women taking all of the responsibility for daily issues of the family or men taking the responsibility for work (Saginak & Saginak, 2005). Work-family life balance has become a current issue for individuals by the changes in responsibilities and roles in work and family life. Some claim that separating roles in family and work is challenging and even impossible. Trying to set a balance between work and family life may result in mental, relational, and vocational problems (Goldin & Katz, 2000; van Steenbergen, Kluwer & Karney, 2014).

Work-family conflict is defined as experienced problems and obstacles while work roles or responsibilities interfere with family roles, and vice versa (Cinamon & Rich, 2002). *Work-family conflict* occurs while work responsibilities impede family responsibilities. *Family-work conflict* occurs while family responsibilities impede work responsibilities (Netemeyer et al., 1996).

There is a growing body of literature about how work-family conflict affects functionality and well-being. However, predictors of work-family conflict are not well-defined. In other words, there is a lack of research about predictors of work-family conflict. One of the predictors of managing work-family balance may be Bandura's renowned concept of self-efficacy and its relationship has been investigated with numerous variables. Self-efficacy refers to beliefs of individuals about their ability to do some specific task (Bandura, 1977). Consistently, *self-efficacy for managing work-family conflict* can be thought as an essential predictor of work-family conflict which means individuals' beliefs of capacity to manage work and family conflicts (Hennessy & Lent, 2008). High self-efficacy for managing work-family conflict may cause lower work-family conflict and decrease negative effects of conflicts.

Present study aimed to translate and adapt the Self-Efficacy for Managing Work-Family Conflict Scale (SE-WFC) to Turkish and examine its psychometric properties. Initially, it is reached the Hebrew and English version of SE-WFC (Cinamon, 2003; as cited in Hennessy, 2005). After the permission for adapting SE-WFC to Turkish is received, from the authors, 10-item English form of SE-WFC to Turkish was translated. After translation study, Turkish form of SE-WFC was sent to seven experts of counseling and guidance field who had at least

doctoral degrees in the field and who were competent in both English and Turkish.. In order to determine psychometric properties of the Turkish form of SE-WFC, the Turkish form of SE-WFC was administered by hand and online to totally 255 participants. Three participants were excluded due to missing answers. Therefore, validity and reliability studies were conducted with 252 participants. Mean age of the participants was 37.32, ranging from 22 to 65, and 157 (% 62.3) of the participants were female and 95 (% 37.7) were male. Participants were included in the study if they were working or had a previous work experience. Assumption of normality was tested before further analyses and there were no values exceeding +1 and -1 regarding skewness and kurtosis values in the distribution. Based on the sample size and skewness and kurtosis values, it was seen that normality assumption was not violated. Original version of SE-WFC is consisted of two factors, namely self-efficacy for work-family conflict and self-efficacy for family-work conflict. Confirmatory Factor Analysis (CFA) was conducted to confirm 10-item and two-factor structure in Turkish version of the SE-WFC. Chi-Square distribution of the SE-WFC was significant (Chi-Square distribution = 227.55, df = 33, $p < .01$). Chi-Square and degree of freedom ratio was smaller than 3 and was acceptable (Hooper, Coughlan & Mullen, 2008; Schermelleh-Engel, Moosbrugger & Müller, 2003). However fit indices of GFI = .85, AGFI = .74, CFI = .96, SRMR = .055, and RMSEA= .015 for 10-item form indicated an inadequate fit (Hooper et al., 2008; Schermelleh-Engel et al., 2003). Similar to English form of SE-WFC, two items -item 2 and item 5- which loaded on both factors and produced high error variance. Hennessy (2005) also reported that item 2 and 5 were loading on both two factors in English form, but these two items were kept in the scale so that scoring stays same for English and Hebrew forms of SE-WFC. Item 2 and 5 were deleted from the Turkish form and 8-item was tested and two factor structure of the Turkish form of SE-WFC with CFA. Factor loadings were found between .81 and .93. Correlation between two factors of the SE-WFC was .80. Chi-Square and degree of freedom ratio was smaller than 3 and was acceptable (Hooper et al., 2008; Schermelleh-Engel et al., 2003). Fit indices indicated good fit, GFI = .95, AGFI = .91, CFI = .99, SRMR = .026, and RMSEA = .081 for 8-item and two factor solution (Hooper, et al., 2008; Schermelleh-Engel & et al., 2003). In addition, t values of items were statistically significant.

Reliability of SE-WFC was calculated with Cronbach's alpha and Mc Donald's omega coefficients. SE-WFC showed high internal consistency which was found .95. Item-total correlation ranged from .77 to .84. Cronbach's alpha coefficient for self-efficacy for managing work-family conflict was .94. Item-total correlation coefficients ranged from .78 to .85 for self-

efficacy for managing work-family conflict. Cronbach's alpha for self-efficacy for managing family-work conflict factor showed high internal consistency which was .94. Item-total correlation coefficients for self-efficacy for managing family-work conflict factor ranged from .86 to .89. McDonald's omega reliability () coefficients were .94, .93, and .96 respectively for self-efficacy for managing work-family conflict, self-efficacy for managing family-work conflict, and total score of SE-WFC.

In conclusion, it was aimed to examine psychometric properties of Turkish form of SE-WFC in this study and introduce SE-WFC for using with Turkish samples. Similar to English form, Turkish form of SE-WFC has yielded two factors consisted of 8 items: self-efficacy for managing work-family conflict and self-efficacy for managing family-work conflict. The measurement model with 8-item and two factor for SE-WFC was confirmed with adequate fit values. Internal consistency of the factors and total scale was satisfactory. Consequently, Turkish form of SE-WFC showed satisfactory construct validity and reliability evidence and presented sufficient psychometric properties for using Turkish adult samples. It is expected that SE-WFC can be used in further studies especially in career counseling and family counseling areas.